

درس هفدهم: خاموشی دریا / از: ماه نو و مرغان آواره / اثر: غنایی قرن ۱۹ م / نویسنده: رایبندرانات تاکور

❖ این درس یکی از آثار ارزشمند نویسنده معروف هندی با نام «رایبندرانات تاکور» اهل بنگال هند است. تاکور علاقه فراوانی به شعر فارسی داشت و غزل‌های حافظ را از بر بود. وی در قرن ۱۹ میلادی کتاب بسیار معروفی با نام «ماه نو و مرغان آواره» را نوشته بخش منتخب از این کتاب را با هم می‌خوانیم:

شناسنامه: قالب: ..... وزن: ..... قافیه: ..... درون‌مایه: .....

از شعله / به خاطر روشنایی اش / سپاسگزاری کن، / اما چراغدان را هم / که همیشه صبورانه در سایه می ایستد، / از یاد

مبر.

قلمرو زبانی: چراغدان: جاچراغی

قلمرو ادبی: شعله: استعاره یا نماد راهنما / روشنایی: دانش / از شعله ... سپاسگزاری کن: جانبخشی / چراغدان: استعاره از افراد فروتن، خرسند و

بردبار، افرادی که معمولاً به چشم نمی‌آیند؛ زمینه ساز راهنمایی و دانش / در سایه ایستادن: کنایه از اینکه خودنمایی نمی‌کند / تضاد: روشنایی؛

سایه

گریه کنی اگر / که آفتاب را ندیده ای / ستاره ها را هم / نمی بینی

قلمرو زبانی: چراغدان: آشکار کردن

قلمرو ادبی: آفتاب: استعاره از چیزهای با ارزش و دست نیافتنی؛ مجاز از خورشید / ستاره: استعاره از چیزهای کم ارزش و کوچک و دست یافتنی

پیام: غنیمت شمردن فرصت

ماهی در آب خاموش است و / چارپا روی خاک هیاهو می کند و / پرنده در آسمان آواز می خواند. / آدمی، / اما / خاموشی

دریا و / هیاهوی خاک و / موسیقی آسمان را در خود دارد.

قلمرو زبانی: خاموشی: سکوت / چارپا: جانوران چهارپا

قلمرو ادبی: ماهی ... خاموش است؛ چارپا ... هیاهو می کند؛ خاموشی دریا؛ هیاهوی خاک: جانبخشی / تضاد: خاموشی؛ هیاهو

پیام: برتری آدم

هنگامی که / در فروتنی، / بزرگ باشیم، / بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده ایم.

قلمرو زبانی: فروتنی: تواضع / آن بزرگ: منظور خداوند است

قلمرو ادبی: واژه آرایبی: بزرگ

بازگردانی: اگر مراتب فروتنی را در وجود خود بالا ببریم، آنگاه ما نسبت به سایر افراد بیشتر به خدا نزدیک شده ایم.

ممکن / از ناممکن می پرسد: / «خانه ات کجاست؟» / پاسخ می آید: / «در رؤیای یک ناتوان.»

قلمرو زبانی: ممکن: شدنی / ناممکن: ناشدنی

قلمرو ادبی: تضاد: ممکن؛ ناممکن / جانبخشی

پیام: دوری از ناامیدی

ماه نو و مرغان آواره، رابیندرانات تاگور

کارگاه متن پژوهی درس ۱۷:

❖ قلمرو زبانی:

(۱) با توجه به رابطه معنایی «تضمن»، جاهای خالی را پر کنید.

✓ دریا و آب / فصل و زمستان

(۲) نوع «واو» (عطف، ربط) در بند سوم درس مشخص کنید.

✓ ماهی در آب خاموش است و / چارپا روی خاک هیاهو می کند و / پرنده در آسمان آواز می خواند / آدمی، / اما / خاموشی دریا و / هیاهوی

خاک و / موسیقی آسمان را در خود دارد.

«واو» ربط:

✓ ماهی در آب خاموش است و چارپا روی خاک هیاهو می کند و پرنده در آسمان آواز می خواند.